DE HERVORMDE VAAN

Orgaan van de bond van Nederlandse Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

68e jaargang - No. 4/5 - april/mei 2008

Bond van Ned. Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

75 jaar!

Colofon

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond van Ned. Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt maandelijks. Voor leden gratis.
Niet-leden € 12,50 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post (Studieblokken)
Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pellikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Dorpsstraat 17, 3751 EM Bunschoten
tel.: 033 - 2982760

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
e-mail: bondsbureau@filternet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij juni/juli-nummer
De kopij voor het juni/juli-nummer moet vóór
21 mei bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Kohlbrugge

En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië, en Zijne handen opheffende, zegende Hij hen.
(Lukas 24 : 50)

Lezen: Lukas 24 : 44–53.

Wat is het toch een troost voor ons, dat wij weten, dat daarboven alles voor ons heerlijk in orde gebracht is! Zulk een troost opent ons het kostelijk Evangelie. Moede en mat van de reis als wij zijn, leidt ons de Ontfermer door Zijn genadewoord tot de bronnen des heils, en wij krijgen het in onze brandende dorst te smaken, dat wij Boven een vaderland hebben en dat wij daarheen onderweg zijn. Daar is het goudland, het land der levensstromen, het land der rust, der eeuwige blijdschap, het land van ongestoord genot, van volmaakte vrede, het land, overvloeiende van melk en honing. Wij trekken op, om dit land te beërven, om te wonen in loofhutten, in die heerlijk vrije woningen, waarvan er daar zeer vele zijn, alle wel toebereid en van alles voorzien. Welk een vooruitzicht!

Dat dit alles waar is, dat betuigt ons het Hemelvaarts-Evangelie, waardoor wij de verhoging van onze Zaligmaker gedenken, de verhoging van onze Redder, onze Goël, onze Borg, onze enige Hogepriester, onze eeuwige Koning.
Laat dit ons moed geven, ons, die hier beneden door zo menige storm bewogen, maar al te vaak vrezen, dat wij met schip en al in de golven van dit leven zouden kunnen omkomen; en die menen, dat er van ons niets terecht komt. Laat dit ons sterkte geven, ons, die het dagelijks aan de stok hebben met allerlei zonden en te vechten hebben met wereld, duivel en dood, en die in deze wereld zijn als schapen ter slachting, en veelmeer de vervloekten dan de gezegenden des Vaders schijnen te zijn. Evenwel hebben wij een zegen ontvangen, volgens welke gezegd wordt: Zij zijn gezegend en zij blijven gezegend!

Inhoud

blz.

Woorden van Kohlbrugge 2
Meditatie 3
Bijbelstudie O.T. 5
Bijbelstudie N.T. 7
Van de voorzitter 10
Opmerkelijk 11
Verslag van de Huishoudelijke Vergadering . . . 12
De navolging van Christus. 14
N.G.B. artikel 18/19 17
Organisatienieuws 19
Boekbespreking 20
Overlijdensberichten 20

Meditatie

Ds. W. WESTLAND

Met hart en mond

"Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zo zult gij zalig worden"

Romeinen 10 : 9

Openingswoord gehouden op de Huishoudelijke Vergadering op 5 april 2008 in Gouda.

Beste vrienden, vanmiddag luisteren we naar een woord uit de Romeinen-brief. De apostel heeft deze brief geschreven, toen hij het plan had, om naar Rome te reizen. Later zou hij daar komen als gevangene, omdat hij zich op de keizer had beroepen. Maar dat wist hij nog niet, toen hij deze brief schreef. Hij wil zich in deze brief voorstellen aan de gemeente te Rome, en geeft gelijk een stuk onderwijs. Zoals u wellicht weet, komen de hoofd-thema's van het geloof aan de orde: de zondeval, de rechtvaardiging en de heiliging. En in hoofdstuk 9-11 gaat Paulus diep in op de verhouding tussen Israël en de kerk van Christus. Hij laat ons zien, dat de weg van de wet een doodlopende weg is. We behoeven niet op te klimmen naar de hemel, via de ladder van onze goede werken, alsof wij Christus naar de aarde moesten brengen. Dat heeft de Heere immers Zelf gedaan in de Kerstnacht. Hij heeft een Verlosser en Middelaar gegeven. En wij behoeven ook niet af te dalen in de afgrond van dood en hel. Want Christus is voor ons die weg gegaan: naar het kruis en door de God-verlatenheid van de hel heen. Tenslotte gestorven en begraven. De Heere Jezus heeft alles volbracht. Er mag van onze kant niets meer aan toe gevoegd worden, en dat hoeft ook niet. Zijn werk is volkomen. Dat mag gepredikt worden, met de oproep tot geloof en bekering. En de Heilige Geest wil dat verklaren in het hart, zodat een moe gestreden hart rust vindt in Hem!

Twee accenten

Zo komt Paulus tot twee hoofd-accenten van de apostolische prediking: Belijden, dat Jezus de Heere is, en geloven, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt. Twee dingen, die in de tijd van Paulus fel bestreden werden. En ook nu nog! In het Romeinse Rijk moest de keizer als Heer, Kurios erkend en aangebeden worden. Hij zou de hoogste machtsdrager en gebieder zijn. Daarom stond er in de heidense tempels een borstbeeld van de keizer, waarvoor men wierook brandde. Maar de christenen weigerden dat. Ze beleden zelfs in het aangezicht van de dood, als martelaar, dat Jezus hun Heere en Koning was. Dat ze Zijn eigendom waren met lichaam en ziel!
En wat de opstanding der doden betreft: dat was voor de filosofen in die dagen een ondenkbaar iets. Voor hen had het stoffelijk lichaam geen enkele waarde. Denk maar eens aan Paulus in Athene op de Areopagus (Handelingen 17). Als hij spreekt over de opstanding der doden, dan beginnen sommigen te spotten, en anderen halen de schouders op. Maar dan zegt Paulus in 1 Corinthe 15: als Christus niet is opgewekt, dan is de prediking ijdel, tevergeefs. En ijdel is ook uw geloof. Tevergeefs! Wat heb je aan een dode Heiland in het graf? Daarom, het geloof in de Heere Jezus als de opgestane Heiland is noodzakelijk om zalig te worden.

Ook nu

Dat moeten wij ook vandaag vasthouden. Allerlei stemmen klinken op. Men belijdt een geloof, dat niet zalig maakt.

Ik wil u enkele voorbeelden noemen. Enige tijd geleden is er een conferentie gehouden van mensen, die het "Iets-isme" aanhangen. Ja, ze belijden wel, dat er "iets" is. Maar ze moesten aan het eind van die conferentie toch toegeven, dat het eigenlijk allemaal erg vaag bleef. En dat geldt ook voor het boek

van ds. Hendrikse uit Middelburg. Hij durft te beweren, dat wij geloven in een God, die niet bestaat. Volgens hem kun je beter zeggen: wij geloven in een God, die gebeurt. En dat terwijl de Heere reeds aan Mozes Zijn Naam bekend maakte: Jawhé: Ik zal zijn, die Ik zal zijn. En de Heere Jezus liet toch Zelf de littekens in Zijn handen zien aan Thomas en de andere discipelen: Ziet Mijn handen en voeten, want Ik ben het Zelf! Daarom belijden wij, dat Jezus de Kurios is, de Heere, de opgestane Heiland.

Dat doen we in een tijd, waarin de andere wereld-godsdiensten zich steeds duidelijker laten horen: de gedachte van de Reïncarnatie, die vanuit het Hindoeïsme naar ons toe gekomen is.
Na de dood zou er een ander leven zijn: beter of slechter, dat hangt van mijn gedrag af. Maar toch weer sterven, een eindeloze kringloop. Terwijl de Heere Jezus toch door Zijn opstanding de kringloop van leven en dood heeft doorbroken. Hij heeft de dood overwonnen, en schenkt een eeuwig leven. En om nog iets te noemen: hoevelen geven de Islam alle ruimte.

Allah zou dezelfde God zijn als de Vader van onze Heere Jezus Christus. En Isa, zoals de Heere Jezus wordt genoemd, zou wel een bekende profeet zijn, maar niet de Heere, de Kurios, de gekruisigde en opgestane Heiland. Niet de enige weg tot de zaligheid. Ziet u, hoe het woord van Paulus steeds weer onder spanning staat: met uw mond belijden, dat Jezus de Heere is, en met het hart geloven, dat Jezus uit de doden is opgewekt. Maar dat is onopgeefbaar: want zo, zo alleen, zult ge zalig worden. Dat is de enige weg tot behoud, ook vandaag.

Geen vuur zonder vlam

Nu valt het op, dat Paulus hier twee dingen noemt: geloven met het hart en belijden met de mond. Je hebt wel mensen, waar je slechts één van deze twee vindt: wel belijden met de mond, maar niet geloven met het hart. Wat is dat arm. Dan mis je de levende relatie met de Heere Jezus. Opkomen voor de waarheid, maar niet de overgave van het hart? Wat is het dan nodig om te vragen om de doorwerking van de Heilige Geest: Heere, ik weet het zo goed met mijn verstand, maar toch: U kent mijn zonden en schuld. U weet, wat ik mis. Schenk mij geloof!

Want waar de Heere het geloof in uw hart werkt, daar komt het ook naar buiten. Dan zullen we dat ook belijden met woord en daad. Calvijn zegt bij deze tekst: geloven en belijden horen onafscheidelijk bij elkaar. Anders deugt ons geloof niet. Want er is geen vuur zonder vlam. Daarom niet alleen geloven, maar ook belijden: Met de mond belijdt men ter zaligheid.

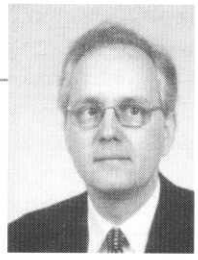
We moeten dat niet verkeerd begrijpen. Het is niet zo, dat we zalig worden door onze belijdenis. Maar het ware zaligmakende geloof is daar wel aan te kennen. En de Heere Jezus belooft zelf: Wie Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, die in de hemel is (Mattheüs 10 : 32).
Misschien maakt u dat beschaamd: wat komt daarvan terecht in mijn leven? Het geloof, dat mag ik niet ontkennen. Maar dat belijden? Jazeker, èèns voor in de kerk, bij de openbare belijdenis van het geloof. Maar nu de praktijk van elke dag? Wat ben ik vaak bevreesd voor de mensen. Wat heb ik vaak gezwegen, als ik spreken moest van Hem! Welnu, belijdt ook deze zonden aan de Heere, en bidt om de geest van vrijmoedigheid. En zie maar veel in het geloof op Christus. Hij heeft Zelf de goede belijdenis afgelegd voor Pontius Pilatus (1 Timotheus 6 : 13). Hij wil uw schuld verzoenen door Zijn bloed. Hij wil u door Zijn Geest leren om Zijn Naam te belijden. En dan vraag ik u tenslotte: Is Hij het niet waard, dat we voor Hem zouden uitkomen? Ja toch! Van Petrus en Johannes lees ik in Handelingen 4: Wij kunnen het niet laten te spreken van hetgeen wij gezien en gehoord hebben!

Ik zal o Heer' die ik mijn Koning noem,
de luister van Uw majesteit en roem,
verbreiden, en uw wonderlijke daan,
met diep ontzag aandachtig gadeslaan.
Elks juichend hart zal uw geducht vermogen,
de grote kracht van uw arm verhogen.
Ik zal mijn stem met aller lofzang paren,
en overal Uw grootheid openbaren!

(Psalm 145 : 2)

Bijbelstudie O.T.

Nehemia 12

Ds. T. Van BRUGGEN

In dit hoofdstuk vinden we eerst een aantal registers met de namen van priesters en Levieten. Verder gaat het over de plechtige inwijding van de muren van Jeruzalem. Ten slotte lezen we over maatregelen die genomen worden met betrekking tot de tempeldienst.

Vers 1-26: Registers met namen van priesters en Levieten

Hoofdstuk 12 begint met een aantal registers. Het eerste register bevat de namen van de belangrijkste priesters en Levieten, die met Zerubbabel (afstammeling van David en voorvader van Christus) en de hogepriester Jesua uit de ballingschap teruggekeerd zijn. Meestal blijft het bij de vermelding van namen, maar bij sommige namen lezen we ook iets over het dienstwerk dat door de desbetreffende persoon werd verricht. Zo lezen we in vers 8 dat Matthanja (zie ook Neh. 11:17) en zijn broeders *over de dankzeggingen waren*. Ze waren zangmeesters in het zingen van dank- en lofpsalmen. Bakbukja, Unni en hun broeders waren wachters (zie ook Neh. 11:17 en 12:25). De tweede lijst namen vinden we in vers 10 en vers 11. Het betreft de namen van hogepriesters (vanaf Jesua tot Jaddua). Vanaf vers 12 lezen we de namen van de hoofden van de priesterfamilies. Vanaf vers 22 worden de familiehoofden van de Levieten genoemd. Vers 26 sluit dit gedeelte met diverse registers af. In dit vers worden Nehemia (de landvoogd) en Ezra (priester en schriftgeleerde) genoemd. In hun dagen werd de laatste lijst van priesters en Levieten vastgesteld. Nehemia wordt als eerste genoemd omdat hij de landvoogd is. Ezra had als kenner van de Schriften een grote invloed. Het bijhouden van de genoemde registers was heel belangrijk omdat het duidelijk moest zijn voor de dienst in de tempel wie er als priester en Leviet mochten dienen. Priesters moesten hun afstamming van Aäron kunnen aantonen. Alleen wie zuiver priesterbloed had mocht de dienst in het heiligdom verrichten. Overeenkomstig de wil van God moest het priesterambt zuiver bediend worden. Hier mogen we de lijn ook zeker doortrekken naar de Heere Jezus Christus. Met name in de Hebreeënbrief wordt over het priesterschap van Christus gesproken (zie o.a. Hebr. 7:26). Hij is Priester naar de ordening van Melchizedek. Christus is Hogepriester en Offerlam tegelijk. Alleen Zijn hogepriesterlijk werk - het offeren van Zichzelf - brengt de verzoening tot stand!

Vers 27-43: De inwijding van de muren van Jeruzalem

Eerder in het boek Nehemia ging het over de opbouw van de muren van Jeruzalem in 52 dagen. Nu gaat het over de inwijding van de muren van Jeruzalem. Die inwijding vindt plaats op een heel bijzondere wijze. De Levieten komen uit hun diverse woonplaatsen naar Jeruzalem (zie vss. 27-29). Het is de taak van de Levieten om de inwijding met vreugde te doen, met dankzeggingen, met gezang, met cimbalen, luiten en harpen. Voorafgaand aan de feestelijke inwijding van de muren van Jeruzalem moeten de priesters en de Levieten zichzelf eerst reinigen. Nadat ze zichzelf hadden gereinigd moesten ze ook het volk reinigen. Hiermee werd aangegeven: priesters, Levieten en volk zijn onrein door de zonde. Niemand kan zomaar in de dienst van de heilige God staan. Reiniging is onmisbaar om voor Hem te bestaan. Volgens de voorschriften van Gods Wet (Thora = de vijf boeken van Mozes) moesten de priesters en de Levieten zichzelf reinigen. Daarna gaan ze het volk reinigen. We lezen ook dat de mu-

ren en de poorten van Jeruzalem gereinigd worden (muren en poorten werden besprenkeld met water). Het laatste komt bij ons wellicht vreemd over, maar de achterliggende gedachte is deze: jarenlang waren de muren en poorten van de stad verontreinigd door de handen van de heidenen. Daarom moesten ook muren en poorten gereinigd worden. Kortom: van inwijding kan pas sprake zijn na reiniging! Trekken we ook hier de lijn door, dan leert ook dit gedeelte uit Gods Woord dat we het bloed van Christus nodig hebben voor de reiniging van ons leven, want we zijn bezoedeld door de zonden. Alleen als we gereinigd zijn hebben we toegang tot God. Alleen door het reinigende bloed van de Heere Jezus Christus kunnen we in Gods dienst staan en in Zijn nabijheid leven.
Na de reinigingsceremonie lezen we vanaf vers 31 over de bijzondere wijze waarop de inwijding van Jeruzalems muren plaatsvindt. Daarbij heeft Nehemia de leiding. Er worden twee zangkoren - *dankkoren* worden ze genoemd - geformeerd. De vorsten van Juda worden eveneens in twee groepen verdeeld. In de volgende verzen worden weer allerlei namen genoemd van priesters en Levieten, die deelnamen aan de processie (optocht) over de muren van de stad. Ook lezen we de namen van de verschillende stadspoorten. Niet al die poorten zijn voor ons te lokaliseren maar zoveel is wel duidelijk dat de ene groep naar rechts trekt, dus eerst in oostelijke en vervolgens in noordelijke richting over de muur gaat. De tweede groep neemt de linker route, dat wil zeggen trekt in westelijke en vervolgens in noordelijke richting. Het beginpunt is dus ergens aan de zuidkant van de stad en het eindpunt ligt aan de noordkant. De beide groepen ontmoeten elkaar in Gods huis (vers 40).

De ommegang over de muren van Jeruzalem wordt afgesloten met het brengen van grote offers (vers 43). Het is al met al een zeer vreugdevol gebeuren. Treffend is het woord *vrolijk(heid)* dat in vers 43 maar liefst vijf keer voorkomt. De offeraars waren vrolijk. En dat was géén oppervlakkige vreugde, want er staat: *God had hen vrolijk gemaakt met grote vrolijkheid*. Ook de vrouwen en de kinderen waren vrolijk. Er was zo'n groot vreugdegedruis door muziek en zang dat het tot op grote afstand van Jeruzalem te horen was.

Vers 44-47: Verordeningen voor levensonderhoud tempeldienaren

In het slotgedeelte van het hoofdstuk wordt aangegeven welke verordeningen of maatregelen er werden genomen met betrekking tot de tempeldienst. Mannen werden aangesteld, die moesten zorgen voor de inkomsten, nodig voor het doen van de noodzakelijke uitgaven voor de tempeldienst. Hier worden in het bijzonder ook de tienden genoemd, bestemd voor hen die in de tempel dienden (priesters en Levieten). Overeenkomstig de bepalingen van Gods Wet kregen de tempeldienaren weer hun inkomsten. De inwoners van Juda voldeden gaarne hun verplichtingen, want ze waren *vrolijk over de priesters en over de Levieten, die daar stonden* (vers 44). Ze zagen dat de priesters en de Levieten getrouw en ijverig hun dienstwerk in Gods huis verrichtten (zie vers 45: *namen de wacht huns Gods waar* = ze hielden zich aan wat hun in Gods Wet opgedragen was om in Gods huis te doen). Dat stemde Juda vreugdevol en dankbaar. Die dankbaarheid kwam tot uiting in het geefgedrag.

In de vss. 45-47 worden weer de zangers en de poortiers (= poortwachters) genoemd. In de tijd van koning David waren de zangers en de poortwachters Levieten en als zodanig deelden zij in de inkomsten van de Levieten (zie o.a. 1 Kron. 9:17-26 en 33, 1 Kron. 15:16-27 en 1 Kron. 26; ook Neh. 11:26). In de dagen van Ezra en Nehemia staan ze op zichzelf (zie Ezra 2:40-42). Ook zij krijgen van het volk de tienden. Voor het geven van de tienden wordt het woord *heiligen gebruikt:* "(...), en zij heiligden voor de Levieten, en de Levieten heiligden voor de kinderen Aärons." (vers 47). Met *heiligen* wordt bedoeld dat ze de tienden afzonderden voor en gaven aan de Levieten (overeenkomstig Num.18:21). De Levieten op hun beurt gaven van de ontvangen tienden weer een tiende deel (dus de tienden van de tienden, zie Num.18:26 en Neh.10:39) aan de kinderen van Aäron (de priesters).

Zingen:
Psalmen 33 : 1 en 2; 46 : 2, 3 en 6; 48 : 1, 4 en 5; 100 : 1 en 3; 105 : 1 en 2; 149 : 1 en 2; 150 : 1, 2 en 3.

Gespreksvragen:

1. Wat is het nut van een register met namen van priesters en Levieten, zoals in Nehemia 12? Wat vindt u van predikantenborden in kerken (waarop de namen worden vermeld van de predikanten die de desbetreffende gemeente hebben gediend) en van lijsten van ambtsdragers in boeken en artikelen over de kerkgeschiedenis van een kerkelijke gemeente?
2. Aan de inwijding van de muren van Jeruzalem gaat een reiniging vooraf. Wie en wat worden gereinigd? Waarom was reiniging – voorafgaand aan de inwijding - nodig? Welke reiniging hebben wij (persoonlijk en als gemeente) nodig?
3. Hoe en waarom worden de muren van Jeruzalem feestelijk ingewijd?
4. De inwijding van de muren gaat gepaard met vrolijkheid. In vers 43 komt het woord vrolijk(heid) maar liefst vijf keer voor. Wat is dat voor een vrolijkheid, die hoort bij het dienen van God? Hoe is het ook vandaag mogelijk om met vrolijkheid en blijdschap de Heere te dienen?
5. Wat betekent de uitdrukking: *de wacht van God waarnemen* (zie vers 45)? Hoe nemen wij als ambtsdrager en gemeentelid in kerk en samenleving, in huwelijk en gezin, in ons persoonlijk leven en werk de wacht van onze God waar?

Bijbelstudie N.T.

Negende Bijbelstudie over gedeelten uit het Evangelie van Lukas

De gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar
Lukas 18 : 9–14

Ds. J.J. VERHAAR

Plaats van en aanleiding tot de gelijkenis

De Heere Jezus is bezig met Zijn laatste gang naar Jeruzalem. Natuurlijk weten Zijn discipelen en Zijn hoorders dat niet. Alhoewel ze allemaal wel weten hoe de leidslieden in de hoofdstad de Heiland gezind zijn. De discipelen bijvoorbeeld vrezen wel het ergste. Lukas legt in het verslag van deze laatste "opgang" op heel andere dingen de nadruk dan de andere evangelisten. Het wordt zowaar toch nog een triomftocht. Zij het een heel andere dan waar mensen van dromen. Een triomftocht van het Evangelie. En het Evangelie is het Evangelie van de rechtvaardiging van de goddeloze en van de vergeving van zonden. En wie meent dat dit Evangelie pas bij de apostel Paulus het Evangelie van "de rechtvaardiging van de goddeloze" mag worden genoemd, kan hier uit Lukas wat anders ontdekken. Ook al komt het woord "gerechtvaardigd" maar één keer in de Evangeliën voor (hier, in deze perikoop!); het is toch wel het hart van het Evangelie en de kern van de boodschap van de Heiland.

Het gedeelte waarin deze gelijkenis staat (18:9-19:10), zou je kunnen noemen een reeks van woorden van de Heiland en een aantal gebeurtenissen rondom Hem die *het doel van de redding* tot uitdrukking brengen. Het vorige gedeelte (17:11-18:8) ging over *het*

komen van de Zoon des Mensen. Dit gedeelte eindigde met de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter en nadruk viel op het belang van het gebed. Het gebed verbindt dit voorgaande gedeelte met de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar, waarin het ook over het bidden gaat; maar dat is nu niet meer de kern van deze nieuwe gelijkenis. Er begint nu wel een ander gedeelte. Dat gaat over wat er nu eigenlijk vereist is om het Koninkrijk Gods in te kunnen gaan. De Heere Jezus laat dit horen in zijn gelijkenis en zien in Zijn handelingen. Het Koninkrijk Gods kan men ingaan alleen op grond van de Goddelijke genade en door het geloof. En alle menselijke claims op grond van wat hij zelf tot stand brengt worden verworpen. Daarom wordt de farizeeër verworpen en de tollenaar aangenomen (18:9-14). Het gaat daarbij om kinderlijk geloof en vertrouwen (18:15-17). De rijken en vooraanstaanden bezitten dit vertrouwen doorgaans niet (18:18-34), maar iemand als de blinde (Bartimeüs) te Jericho wél. En dit geloof is ook bij de niet gefingeerde maar concrete tollenaar Zacheüs (19:1-10).

Het gebeuren in de gelijkenis

Tijdens Zijn laatste tocht blijft de Heere Jezus maar vergezeld worden door de mensen die hem Zijn hele leven al hebben vergezeld. Ze worden vaak in zwart-wit getekend. De farizeeërs en de grote zondaren. Ook in deze gelijkenis weer zo'n zwart-wit tekening. Natuurlijk zijn er talloze mensen ergens er tussen in (in het grijze gebied) en die hebben het dan vaak moeilijk met het bepalen wie ze nou toch wel zijn. De Heere Jezus wíl dat ze het moeilijk hebben, want nette, burgerlijke en vrome mensen kunnen inderdaad zowel in het witte of in het zwarte gebied zich bevinden. Dat rechtvaardigt natuurlijk ook de overdrijving die er kan zitten in een verhaal. Het maakt de zaak duidelijk. En het roept op tot zelfonderzoek.

Er worden twee mensen getekend door de Heere Jezus, die opgaan naar de Tempel. "Opgaan"; omdat je naar Jeruzalem altijd moet stijgen; Jeruzalem ligt betrekkelijk hoog op de bergen. Het zijn een farizeeër en een tollenaar. Beide bekende figuren in het Joodse leven. Wat de farizeeër doet in het bidden is gewoon, wat de tollenaar doet minder gewoon. *"De farizeeër stond daar en bad dit bij zichzelf: O God, ik dank U dat ik niet ben zoals de andere mensen; rovers, onrechtvaardigen, overspelers of ook als deze tollenaar. Ik vast tweemaal per week. Ik geef tienden van alles wat ik bezit."* Ja; wij zouden inderdaad zeggen: Hier wordt de stijlfiguur van de overdrijving toegepast. Ware het niet dat er wel degelijk uit de rabbijnse literatuur gebeden overgeleverd zijn die als twee druppels water lijken op dit gebed. De Heere Jezus vertelt het verhaal ook *"met het oog op sommigen die van zichzelf overtuigd waren dat zij rechtvaardig waren en alle andere minachtten"*. Dus toch geen overdrijving. Aan vijf zonden maakt de farizeeër zich schuldig: a) Hij roemt zijn eigen vroomheid. Hij verlekkerd zich daar dus in en streelt zijn eigen ego. b) Hij showt zijn vroomheid openlijk; tegen het karakter van ware vroomheid in. c) Hij veracht zijn medemensen; omdat hij het zo met zichzelf getroffen heeft. d) Hij haalt uit zijn (ingebeelde) vroomheid en gerechtigheid aanspraken die hij voor God laat gelden. e) Hij vergelijkt zichzelf met anderen, in concreto hier met de tollenaar, en spiegelt zich zacht. Over al deze zonden zou natuurlijk veel op te merken zijn. Ze komen allemaal in vele vormen en varianten voor. We hadden het al over de eventuele overdrijving. Dat brengt er ons op dat er vele versluierde vormen van al deze zonden zijn, die des te gevaarlijker zijn omdat ze minder duidelijk zijn en minder snel in hun afschuwelijkheid onderkend worden. Een enkel woord over deze zonden. a) De eigengerechtigheid. Het gaat natuurlijk wel om gerechtigheid en vroomheid in een mensenleven. Maar wélke en hoe kom je eraan? Zelfgemaakte gerechtigheid is onvolmaakt en vaak alleen maar opgeleukte ongerechtigheid. b) Wanneer men vroomheid en gerechtigheid openlijk showt dan wil men de ánder in diens ongerechtigheid of mindere gerechtigheid ongunstig doen afsteken. En daarmee bederft men zijn eigen gerechtigheid en showt men eigenlijk zichzelf alleen maar in z'n zonde. c) Het verachten van je medemens is het tegendeel van de liefde tot de naasten die het gebod van God vraagt. Er is een verschil van dag en nacht tussen het verachten van de zondé en dat van de zondáár. d) Zelden wordt onderkend en altijd onderschat de ernst van de zonde in het zichzelf met anderen vergelijken. Samen-

vattend: de farizeeër kent zichzelf niet en hij weet niet wat gerechtigheid voor God is. En dat bij al zijn vroomheid.

En dan de tollenaar! *"En de tollenaar bleef op een afstand staan en wilde ook zelfs zijn ogen niet naar de hemel opheffen, maar sloeg op zijn borst en zei: O God, wees mij, de zondaar, genadig."* Er is geen reden om deze zogenaamde tollenaren op zichzelf beter te achten dan farizeeërs of andere vrome mensen. Ze zijn gehaat bij het volk en menselijk gezien terecht. Het recht om belasting te innen is door de Romeinse overheid verpacht aan Joden die zich daarvoor lenen. Zij maken van dat recht misbruik door de bevolking, hun eigen landgenoten dus, uit te buiten. Verderop in het Evangelie komen we zo'n concrete belastinginner tegen in de persoon van Zacheüs. Natuurlijk zijn niet alle tollenaars berouwvolle zondaars. Maar wél geeft de Heere Jezus met Zijn verhaal duidelijk aan, dat Hij door de bank genomen méér gehoor vindt bij hén dan bij de farizeeërs en leidslieden van het volk. "Gewone" zondaren zijn gemakkelijker tot zelfkennis en berouw te brengen dan vrome en eigengerechtigde lieden. Ook dát wil de Heiland zeggen. Hij tekent dus een gewone, ordinaire zondaar, die een hekel is gaan krijgen aan zichzelf en die zichzelf wérkelijk voor het aangezicht van God weet. Voor de rest is er over de "gewone" zonden weinig te vertellen. Over de zonden van farizeeërs kom je niet uitgedacht; vanwege alle subtiliteiten en schuilhoeken waarin ze zich verstoppen. Over de zonden van ordinaire zondaren ben je zo uitgepraat. Ze zijn zo gewoon en voorspelbaar.
Het blijft altijd weer een wonder wanneer een mens tot inkeer en berouw komt. Dat wordt een complete nieuwe geboorte. De al genoemde Zacheüs kennen de mensen niet terug wanneer Hij door Christus opnieuw geboren wordt. Het gewone aan de zonden van gewone zondaren maakt ook dat er niks te verbloemen valt. Alles is zonneklaar. Wél blijft echte verootmoediging een wonder van Boven. Zonder verootmoediging lopen deze zondaren met open ogen naar de afgrond toe. We moeten er altijd rekening mee houden dat in die zondaren een diepe wanhoop kan schuilen. En je moet er niet vreemd van opkijken wanneer deze zondaren toch een hang naar God hebben. Oprecht of in een onoprechte vroomheid. Ook onder tollenaren heb je farizeeërs.
In ieder geval weet Jezus dat er ook tollenaren in de Tempel terecht komen. En tot in het diepst van hun hart getroffen worden door de liturgie daar. Door het Woord Gods. Door het ritueel van de verzoening. Daar gebeurt het dat de onlustgevoelens worden omgebogen tot oprecht berouw en tot de schreeuw om genade. In de Tempel zie je Wie God is; in Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, maar ook in Zijn zonden vergevende barmhartigheid. En ook dát is rechtvaardigheid. Anders zou je werkelijk nooit het durven wagen om genade te bidden.

De toepassing van het verhaal

Vertelt de Heiland hoe het verhaal afloopt? Nee eigenlijk niet. Want hij vertelt niets over de gevoelens van zowel de farizeeër of de tollenaar. Nee ook niet over die van de tollenaar. Want we moeten van dat *"gerechtvaardigd terug naar zijn huis"* gaan vooral geen "gevoel" maken. Dáár gaat het niet om. Het gaat om het oordeel dat de Heiland uitspreekt. En het is een ontzagwekkend oordeel. Want wie beslist over het oordeel "rechtvaardig zijn"? Toch alleen God. Want het gaat over het diepste oordeel dat over een mens geveld moet en zal worden. De Joden horen héél goed, dat Jezus Zichzelf het Goddelijk oordeel aanmatigt. Dat het werkelijk over het diepste oordeel gaat, spreekt Jezus ook Zelf uit. De tollenaar wél gerechtvaardigd en de farizeeër níet. We moeten ons niet laten misleiden door dat woordje "meer". Er wordt zeker niet bedoeld een méér of mínder gerechtvaardigd zijn; er wordt bedoeld de een wél en de ander níet.

De toepassing naar onszelf moet maar eenvoudig zijn. Gerechtvaardigd worden we uit genade. En ieder mens, hoe vroom of hoe goddeloos ook, heeft genade nodig. En ieder genade-behoeftig mens zal die ontvangen. Laten we wél leren door alle uiterlijkheden héén te prikken. En door alle dubbele bodems heen te zakken. Wie ben ik toch? Ik lijk in veel opzichten toch echt op die farizeeër. Maar ook op die tollenaar. Beide valt niet te ontkennen. Je komt er het snelst achter wanneer je in de Tempel voor Gods heilige Wet en Gods heilig Evangelie wordt gesteld.

Gespreksvragen:

1. Gaat het er ons om, in ons godsdienstig bezig zijn, om rechtvaardig te zijn?
2. Wat zegt het ons dat gewone zondaren gemakkelijker tot berouw zijn te bewegen dan "vrome" mensen?
3. Hoe zien wij onszelf; als een farizeeër, een tollenaar, of iets er tussen in?
4. Is de waarneming juist, dat de kern van het Evangelie, de rechtvaardiging van de goddeloze, in onze tijd teveel onder het stof ligt?

Van de voorzitter...

DS. W. WESTLAND

Gouda 2008

Voor de tweede keer kwamen we samen in het gebouw van de Driestar. Fijn, dat de opkomst nu beter was, dan vorig jaar. Begint het al wat te wennen in Gouda? We zien terug op een goede Huishoudelijke Vergadering. Het financiële gedeelte verliep vlot, mede dankzij de heldere informatie, deze keer ook op het scherm. Bij de presentatie van de website bleek grote interesse. Bert Rozendaal riep ons op, om er goed gebruik van te maken. Als er nog vragen zijn, kunt u bij het Bondsbureau in Nijkerk terecht!

Ds. J.H. Lammers hield voor ons een referaat over „de navolging van Christus". Bij dit thema haalde hij Tomas à Kempis en Bonhoeffer naar voren. Navolging moet geen nabootsing zijn. Het gaat erom, dat wij de weg leren gaan, die de Bijbel ons wijst, „Zo wie achter Mij wil komen, verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij" (Mattheüs 16 : 24). Na de pauze werden er verschillende vragen gesteld. Daaruit bleek de betrokkenheid bij dit onderwerp. Dit referaat wordt in deze Hervormde Vaan afgedrukt.
In de rondvraag werden nog enkele praktische vragen gesteld. Daarna sloot ds. J. van Dijk de vergadering. De collecte bracht een mooi bedrag op: € 531,–.

Bestuursverkiezing

De bestuursleden, die herkiesbaar waren, zijn met bijna algemene stemmen herkozen. In de vacature van ds. Van Bruggen werd ds. E. de Mots uit Goedereede gekozen. We heten hem van harte welkom in de kring van het bestuur. De Heere geve u de kracht en de leiding van de Heilige Geest, opdat u zich met vreugde mag inzetten voor het werk van onze Mannenbond.

Tegelijk nemen we nu afscheid van ds. T. van Bruggen. Een reeks van 8 jaren heeft hij zitting gehad in onze Mannenbond. De laatste jaren was hij onze eerste secretaris. Vooral na 2004 heeft hij veel werk verzet, want er waren vele brieven te schrijven en te beantwoorden.
Dit gebeurde steeds op een correcte manier. Daarom willen we u graag hartelijk bedanken voor al het werk, dat verricht is. De Heere zegene u, en stelle u tot rijke zegen in de arbeid als Dienaar van het Woord.

We zijn blij, dat ds. J. van Dijk de taak van eerste secretaris wil opnemen. Laat het „de pen van een vaardige schrijver" mogen zijn. De Heere sterke u bij deze nieuwe taak in ons bestuur.

Bijbelstudies

Zoals reeds is mede gedeeld op de Huishoudelijke Vergadering zal ds. J.H. Lammers de Bijbelstudies verzorgen uit het Oude Testament. Hij gaat met ons het leven van de profeet Elisa volgen (2 Koningen). Voor het Nieuwe Testament heeft ds. J.C. Schuurman gekozen voor de brief aan Efeze. We wensen hen het licht en de leiding van de Heilige Geest toe, bij de voorbereiding van deze Bijbelstudies.

Adreswijziging

Ik wijs u op twee adreswijzigingen:
- Ds. H. Visser, onze oud-voorzitter en erelid is vanuit Barneveld verhuisd naar zijn geboorteplaats Huizen. Zijn adres is nu: Lindenlaan 30 F, 1271 BB Huizen. Tel. 035-5247967. We wensen hem en zijn vrouw een gezegende tijd op dit nieuwe adres in het „ouwe darp".
- Ons bestuurslid ds. J.H. Lammers gaat deze maand verhuizen vanuit Krimpen a/d IJssel naar Ridderkerk, wijkgemeente Drievliet-Oostendam. Zijn adres wordt: Pellikaan 34, 2986 TB Ridderkerk. Tel. 0180-424636. Dat betekent voor hem en zijn gezin een hele verandering. We wensen hem een goede ingang in zijn nieuwe gemeente, en dat hij ook daar tot rijke zegen mag zijn voor Gods Koninkrijk.

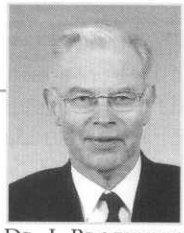
Tenslotte

Let u er op, dat dit nummer is voor 2 maanden: april en mei. Daarna volgt ook een nummer voor 2 maanden: juni en juli. Een hartelijke groet aan u allen, mede namens de andere bestuursleden.

Opmerkelijk

Voor u gelezen

DR. J. BROEKHUIS

Wereldgelijkvormigheid

Als er één woord is, dat ons bekend in de oren klinkt, is dat wel het begrip "wereldgelijkvormigheid". De vraag mag wel gesteld worden: wat is dat nu gelijkvormig zijn aan de wereld? Het gevaar van zo'n bekende uitdrukking is altijd weer dat zo'n term een eigen betekenis gaat krijgen en te pas en te onpas gebruikt wordt. We kennen allemaal wel mensen die precies de meetlat aanleggen om te constateren: dit is wereldgelijkvormig. Het gevaar is dan heel groot dat je je mond vol hebt over anderen. Dat je zo druk met het leven van een ander bent, dat je niet eens door hebt dat je eigen leven ook vol is van wereldgelijkvormigheid.

Het is goed om te luisteren naar wat Paulus schrijft in Romeinen 12: 2a: "Wordt dezer wereld niet gelijkvormig". Eigenlijk zegt hij: "Leef niet in overeenstemming met het schema van de wereld."
In een artikel werd het als volgt uitgelegd:
"Deze wereld, die voor Paulus staat tegenover de toekomende wereld, is geborduurd op een bepaald stramien. En wat is dat stramien? Wat is dat schema van de wereld? Dat is het egoïsme, het op zichzelf gericht zijn. Als ik maar gelijk heb. Als mijn wensen maar vervuld worden. Met een ander, en met de Ander niets te maken hebben. Eigen heer en meester zijn. Kortom, als Paulus het hier over het schema van de wereld heeft, dan bedoelt hij die wereld die gestempeld is door de

oude Paradijszonde. De mens die vrij wil zijn van alles en ten diepste van God. Vrij van de wet en het Woord van God. Kijk, en naar dat schema is ons leven van nature ingericht. Laten we maar geen stenen gooien naar anderen maar dit bent u en jij en ik ten voeten uit."

Om het kort samen te vatten: deze wereld is de wereld zonder Christus. Maar de toekomende wereld, dat is de wereld met de Heiland. Daar is Hij Koning.
Het wezen van deze wereld zit heel diep. Het is al begonnen in Genesis 3. U weet wel: de zondeval. Daar werd de mens beheerst door zijn eigen 'ik'. Het heft in eigen handen nemen en niet leven uit de innerlijke overgave aan de Heere. We moeten goed beseffen dat we ook ons godsdienstige leven kunnen inpassen in het schema van deze wereldtijd.
Ik zet maar een paar dingen onder elkaar:
Wat kun je gemakkelijk de gave van het spreken misbruiken en wat is het moeilijk om je ongelijk, je fout, te erkennen.
We luisteren naar de preek. Maar we hebben zo ónze gedachten hoe er gepreekt moet worden.
We gaan 'shoppen', wanneer de theologische smaak in een naburige gemeente beter bevalt.
Of: je preekt als dominee en je denkt ondertussen: als de gemeente nou maar vindt dat ik goed preek. Ik.
Laten we wel wezen: als ons hart niet door de Heilige Geest zo veranderd wordt, dat we niet langer naar onszelf toe denken, maar naar God toe, dan komen we in de wereldgelijkvormigheid terecht. Dat maakt je voorzichtig om dat woord op anderen te plakken.

Verslag van de Huishoudelijke Vergadering op 05-04-2008 te Gouda

M. POST

Op 5 april j.l. werd de jaarlijkse Huishoudelijke Vergadering van onze Mannenbond in de aula van de Hogeschool de "Driestar *Educatief*" te Gouda gehouden. Het was voor de tweede maal dat we op deze locatie bijeen kwamen.
De voorzitter, ds. W. Westland, opent de bijeenkomst met een woord van hartelijk welkom aan de vele afgevaardigden uit oost en west. De aula is goed gevuld. Een bijzonder woord van welkom aan de beide gekandideerde predikanten ds. W.P. Emaus en ds. E. de Mots. We zingen Psalm 57 : 1 en 2, waarna de voorzitter ons voorgaat in gebed. Ds. A.D. Goijert is i.v.m. zijn bezoek aan Israël niet aanwezig. Ook hebben zich 15 verenigingen met kennisgeving afgemeld. De schriftlezing is Romeinen 10 : 6-17. De voorzitter mediteert in zijn openingswoord over vers 9: "Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden". Het thema luidt: "Met hart en mond". Het uitgesproken openingswoord is opgenomen in ons blad, afsluitend wordt gezongen Psalm 145 : 2.
Hierna geeft de secretaris, ds. T. van Bruggen, voor de laatste maal een korte samenvatting van het jaarverslag dat reeds in De Hervormde Vaan van maart gepubliceerd is. Hij memoreert o.a. de goede ontmoetingen met de ruim 70 plaatselijke besturen over de aanpassing van de Statuten, de gehouden Streekvergaderingen, de Regionale Themadagen, de Bondsdag 2007 en de a.s. jubileumviering op de Bondsdag 2008. Het aantal verenigingen dat aangesloten is bij onze Bond is met 2 vermeerderd. Na het verslag zijn er enkele vragen.
O.a. Hoe ver staat het met de contacten HHK-leden? Deze contacten komen aan de orde in de ronde langs de besturen. Worden er pogingen ondernomen door het HB om te voorkomen dat er een eigen Mannenbond HHK komt?
Hoe intensief zijn de contacten met andere bonden? Waar het mogelijk is, wordt er samen gewerkt, denk aan de Regionale Themadagen i.s.m. de Bond van Chr. Gereformeerde Mannenverenigingen.
Zijn er ook contacten met het buitenland? Via het Zeven Bonden Beraad (ZBB) worden deze onderhouden.
Er wordt nader geïnformeerd naar de bezor-

ging van De Hervormde Vaan via de plaatselijke secretaris. Het blijkt in de praktijk niet haalbaar te zijn.
In onze periodiek worden overlijdensberichten opgenomen. Misschien kunnen ook de namen vermeld worden van de jubilarissen van de plaatselijke verenigingen.
De voorzitter bedankt de secretaris voor zijn jaarverslag en voor de trouw en de accurate wijze waarop hij 8 jaren het secretariaat van onze Bond heeft behartigd. Op de a.s. hoofdbestuursvergadering zal hier nader aandacht aan besteed worden.
Vervolgens krijgt de penningmeester, dhr. C. van Oosterom, de gelegenheid een toelichting te geven bij de exploitatierekening 2007 en de begroting voor 2008. De exploitatierekening sluit met een voordelig saldo van € 2538,00. Er zijn geen vragen. Zonder enige discussie wordt het voorstel tot contributieverhoging aangenomen. De leden van de kascontrole commissie uit Veenendaal, dhr. E. van Roekel (M.V. "Maranatha") en dhr. G. Heykamp (M.V. "Boaz") controleerden de kas. Laatstgenoemde brengt een positief mondeling verslag uit. De mannenverenigingen "Hervormde Mannenvereniging West" en "Maranatha" uit Veenendaal vormen de nieuwe kascontrole commissie voor het jaar 2008.
Bij het agendapunt "mededelingen" worden de scribenten bekend gemaakt die de Bijbelstudies voor het a.s. seizoen 2008 - 2009 zullen verzorgen. Ds. J.H. Lammers over de profeet Elisa (O.T.) en ds. J.C. Schuurman de brief aan de gemeente te Efeze (N.T.).
De voorzitter maakt de uitslag van de bestuursverkiezing bekend. Er werden 194 stemmen uitgebracht. De aftredende en herkiesbare bestuursleden ds. J. H. Lammers (193 stemmen) en ds. W. Westland (192 stemmen) werden herkozen en nemen hun benoeming aan.

In de vacature van ds. T. van Bruggen die niet herkiesbaar is, wordt gekozen ds. E. de Mots (102 stemmen), op ds. W.P. Emaus werden 90 stemmen uitgebracht. Ds. E. de Mots neemt ook zijn benoeming aan. De voorzitter wenst hem Gods zegen toe bij zijn nieuwe taak binnen het hoofdbestuur. Gelet op de uitslag van deze verkiezing mag gesproken worden van een stuk vertrouwen in het huidige beleid van het hoofdbestuur. De regelingscommissie/stembureau wordt bedankt voor hun werk, ook de tegen-kandidaten worden dank gezegd die hun bereidheid hebben getoond zich beschikbaar te stellen.
Hierna wordt de website van onze Mannenbond gepresenteerd door onze administrateur van het Bondsbureau dhr. B. Rozendaal. Met veel enthousiasme is er aan gewerkt, het is een fraai geheel geworden met veel informatie over de verschillende activiteiten binnen onze Mannenbond. Vanaf heden kan door een ieder de website bekeken worden op: www.hervormdemannenbond.nl. Hierna houdt ds. J.H. Lammers, zijn referaat over "De navolging van Christus". Het zal ook in ons blad opgenomen worden. Onder de samenzang Psalm 17 : 3 en 4 wordt de collecte gehouden. Deze bedraagt € 531,00.
Na de pauze volgt een leerzame bespreking, er worden mondelinge vragen gesteld en door de referent beantwoord.
In de rondvraag worden enkele vragen gesteld. O.a. over de reden van de contributieverhoging, het late verschijnen van De Hervormde Vaan. Een microfoon voor interruptie door de afgevaardigden zal zeker welkom zijn. Ook wordt gevraagd naar het referaat van ir. J.A. van Ghesel Grote, gehouden op de Bondsdag in 1970. Er zijn nu ook mogelijkheden de Jubileum Bondsdag 2008 via internet uit te zenden. Zou het hoofdbestuur dat willen overwegen? In de Bijbelstudie van het N.T. wordt de HSV gebruikt, bepaalde woorden zijn weg vertaald, dat wordt betreurd.

Ds. W. Westland bedankt een ieder voor zijn aanwezigheid en de regelingscommissie.
Hij geeft voor de sluiting het woord aan ds. J. van Dijk. Deze spreekt n.a.v. Johannes 21 : 18 – 22. over de woorden "Volg Mij" en "Volg gij Mij". We zingen nog Psalm 32 : 4. Hierna gaat hij ons voor in dankgebed, de voorzitter sluit de vergadering. Hij wenst allen wel thuis.
Met kennisgeving waren afwezig de mannenverenigingen uit: Baarn, Bruchem, Ederveen, Elburg, Ermelo, Gorinchem, 't Harde, Hardinxveld-Giessendam, 's-Heerenbroek-Mastenbroek, Hierden, Hoge Hexel, Kootwijkerbroek, Stedum, Wierden en Zeist.

De datum voor de volgende Huishoudelijke Vergadering is nog niet bekend.

De navolging van Christus

Ds. J.H. Lammers

Lezing op de huishoudelijke vergadering van de mannenbond op 5 april 2008 in de Driestar te Gouda.

Inleiding

Als we spreken over de christelijke levenswandel, dan is dat onder veel gezichtspunten te benaderen. We kunnen het hebben over het leven van de dankbaarheid. Of over de heiliging van ons leven, zoals de Heere zei: "Wees heilig, want Ik ben heilig". Ook kunnen we spreken over de gehoorzaamheid aan de Heere. In deze lezing spreken we over de navolging van Christus.

In het protestantisme is de navolging nooit sterk benadrukt. Dat heeft te maken met het benaderen van de navolging van Jezus als menselijke mogelijkheid in de Rooms-katholieke Kerk. Ik denk bijvoorbeeld aan Franciscus van Assisi, die leefde van 1182 -1226. Hij besloot naar het woord van Jezus in Matth. 19 alles te verkopen wat hij bezat, dit aan de armen te geven en op deze wijze volmaakt te zijn en een schat in de hemel te hebben. Velen sloten zich bij hem aan als "mindere broeders" en predikten de navolging van Christus. Te verstaan als het nabootsen van Christus.

Ook is te denken aan het boek van Thomas à Kempis, getiteld "De navolging van Christus". Dit geschrift heeft tot op de dag van vandaag veel lezers gevonden om zijn geloofsgetuigenis, zijn mensenkennis, zijn innigheid en zijn bemoediging.

Door antiroomse gevoelens werd in het Protestantisme gedurende lange tijd weinig of niet over de navolging van Christus gesproken. Onder andere door het boek "De navolging", geschreven door Dietrich Bonhoeffer, kwam er weer aandacht voor het thema. Wanneer we de bijbelse gegevens op een rij zetten, kunnen we niet anders dan concluderen dat de navolging van Christus een belangrijk bijbels kernbegrip is.

Enkele bijbelse gegevens

Al in het O.T. horen we over het navolgen van God. Althans, de uitdrukking als zodanig wordt sporadisch gebruikt. Allerlei omschrijvingen komen we tegen, zoals: in zijn wegen wandelen, zijn geboden onderhouden enz. De relatie van de HEERE en het volk Israël wordt liever ingevuld in termen van het verbond dan van de navolging. De uitdrukking werd door de profeet Elia gebruikt toen hij het afvallige volk voor de keuze plaatste: "Zo de HEERE God is, volgt Hem na, maar zo het Baäl is, volgt hem na" (1 Koningen 19:21). Uitleggers brengen het volgen van de vuurkolom en de wolkkolom door het volk tijdens de woestijnreis in verband met het volgen van God.

In het N.T. komen we vooral in de Evangeliën de uitdrukking "volgen" tegen. Het gaat om het volgen van de aardse Jezus. Er is sprake van het volgen van Jezus door de menigte. Soms is er sprake van geloof, maar heel vaak ook niet. De bewondering kan zomaar omslaan in verwerping. Het geheim van de echte navolging blijft voor de meeste mensen toegesloten.

Vooral horen wij over de navolging als de Heere Jezus Zijn discipelen roept. Jezus wandelt bij het meer van Galilea en ziet twee broers, Simon en Andreas. Ze zijn visser en werpen het net in het meer. Hij zegt tegen hen: "Volgt Mij na, en Ik zal vissers van de mensen maken" (Matth. 4:18). Meteen verlaten zij hun net en volgen Jezus. Korte tijd later worden Johannes en Jacobus geroepen en weer later Mattheüs. De roep wordt door Jezus herhaald totdat er 12 discipelen zijn.

En wij?

Ook wij krijgen de opdracht om Jezus te volgen. Is dat dezelfde opdracht dan toen? Aan de ene kant niet en aan de andere kant wel. De discipelen volgden Jezus lichamelijk. Wij kunnen Jezus niet op deze wijze volgen, omdat Jezus niet meer op de aarde is. Hij is opgestaan uit de dood en ten hemel gevaren. Toch volgen ook wij Jezus, door ons als leerlingen te laten onderwijzen door Zijn woorden en daden. Door ons door de Geest te laten leiden die op Pinksteren is uitgestort.

Houdt dit in dat wij ons letterlijk moeten gedragen zoals Jezus Zich gedragen heeft? Moeten wij er bijvoorbeeld voor kiezen geen vaste

woning te hebben? Moeten we ongetrouwd blijven? En moeten wij ons beroep aan de kant schuiven om uitsluitend tijd te hebben om het Evangelie te verkondigen en zieken te verzorgen? Moeten we uit zijn op het martelaarschap?
Dat is de gedachte van Franciscus van Assisi geweest. Door deze visie op de navolging ontstonden er kloosters. Deze kloosters waren een protest tegen de verwereldlijking van het christendom. De kerk aanvaardde de kloosters als een gegeven zaak en zocht er de aanleiding in om het verwereldlijkte leven voort te zetten. Men beweerde van de monniken dat zij een bijzondere geloofsprestatie leverden waartoe het kerkvolk niet kon worden verplicht.

Luther kwam ertoe om het klooster in te gaan. Hij verliet alles om Christus in volkomen gehoorzaamheid na te volgen. Hij zwoer de wereld af en ging christelijk leven. Hij liep echter vast met zijn vroomheid. De Heere toonde hem door de Schrift dat de navolging van Christus niet de bijzondere, verdienstelijke prestatie van enkelen is, maar het goddelijke gebod aan alle christenen. In het klooster ging men niet uit van de zelfverloochening, maar van de zelfhandhaving. Zo was de wereld in het klooster binnengedrongen en op de gevaarlijkste wijze weer aan het werk.
Uit genade schonk de Heere Luther het geloof in de Heere Jezus Christus, waardoor zijn oude bestaan in stukken gebroken werd. Hij moest nog een keer leren om de netten te verlaten en Jezus te volgen. Toen hij naar het klooster ging, liet hij alles achter. Hij nam echter zichzelf en zijn vrome ik mee. Dat werd hem nu ontnomen. Hij moest terug naar de wereld niet om in de wereld op te gaan, maar om aan de wereld te laten zien wat het is om Jezus te volgen.

Kostbare genade

Dietrich Bonhoeffer heeft in het zojuist genoemde geschrift laten zien dat de navolging van Jezus betekent dat ons hele leven verandert en dat we vaak tegen de stroom, ook de kerkelijke stroom, in moeten roeien. Helaas, zo stelt hij, gaan velen in de kerk uit van de goedkope genade. De genade waarmee de zonden worden bedekt zonder berouw te hebben en zonder dat men hiervan wenst te worden verlost. Goedkope genade betekent volgens Bonhoeffer de rechtvaardiging van de zonde en niet van de zondaar. Goedkope genade is volgens hem genade zonder navolging.
Bonhoeffer neemt het op voor de kostbare genade. Hij zegt: "Kostbare genade is de verborgen schat in de akker, ter wille waarvan de mens heengaat en met vreugde alles verkoopt wat hij had; de kostbare parel, ter wille waarvan de koopman al zijn goederen prijsgeeft..... de roepstem van Jezus Christus, waarop de discipel zijn netten verlaat en navolgt. Kostbare genade is het Evangelie dat altijd weer moet worden gezocht, de gave waarom moet worden gebeden, de deur waarop moet worden aangeklopt. Kostbaar is ze omdat ze de mens oproept tot navolging...".
Me dunkt dat we dit in onze tijd zeer ter harte mogen nemen. Allerlei moderne varianten van goedkope genade worden ons op de markt van de godsdienst aangeboden. Het is modieus om het geloof te vertalen in termen van gevoel. En dan gaat het natuurlijk om het hebben van een goed gevoel. Het is nodig dat wij opnieuw leren om Christus na te volgen.

Concreet

Duidelijk is dat de navolging niet betekent dat we Jezus nabootsen. De discipelen waren en bleven getrouwd. Ook beseften zij dat het lijden en sterven van Jezus zo uniek was, dat geen mens dit kon imiteren. Maar wel kunnen we de levensstijl van Jezus volgen. Wie in Christus blijft, moet zo wandelen als Hij gewandeld heeft (1 Joh. 2:6). Waar is dan op te letten? Op de volgende drie punten.

1. De wachtpost

Christus vervulde de taak of roeping die hij van Zijn Vader had ontvangen. Hij zei:"Mijn spijs is dat ik doe de wil van Hem Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng (Johannnes 4:34). Jezus was van jongs af aan tot aan Zijn sterven bezig in de dingen van Zijn Vader. Regelmatig zocht Hij de eenzaamheid om het contact met Zijn vader te onderhouden.
Voor ons betekent dit wij de roeping die wij van God krijgen, serieus nemen en gehoor-

zaam vervullen. In dit verband spreekt Calvijn over de wachtpost. Op deze wachtpost moeten wij net zo lang blijven staan totdat Hij ons wegroept. Concreet houdt dit in dat we trouw zijn op alle terreinen van het leven.
Niet ieder heeft dezelfde roeping. De een wordt dominee en de ander is gewoon gemeentelid. Beide volgen Jezus op hun eigen plaats na. De navolging voltrekt zich in de gehuwde of de ongehuwde staat, in het gezin, in de familie, in school en kerk, in handel en industrie, op het kantoor en in het bejaardentehuis, in het parlement, in de sport, ja overal.

2. God en de naaste dienen

Christus heeft God en Zijn naaste gediend. Ik noemde hiervoor dat Christus de wil van Zijn Vader deed. Maar ook diende Hij de naaste. Hij besteedde veel zorg aan hulpbehoevende mensen, aan zieken en gehandicapten. Hij sprak met tollenaren en hoeren en bad voor zijn moordenaars. Hij heeft Zich zo vernederd dat hij voor zondaren de dood inging. Jezus waste de voeten van Zijn discipelen en zei: "Want ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, zoals Ik u gedaan heb, u ook doet" (Joh. 13:15). Wie Jezus navolgt, die zoekt niet zichzelf, maar God en Zijn medemensen, die bewijst de ander liefde.
In de wereld komen we mensen tegen die vriendelijk, bescheiden en ingetogen zijn. Is dat dan hetzelfde? Nee. Volgelingen van Jezus hebben namelijk een ander innerlijk gekregen. Zij hebben Christus leren kennen en hun denken is veranderd. Hun leven krijgt een andere richting. Zoals Paulus schrijft in dat verband: Want dat gevoelen zij in u dat ook in Christus Jezus was" (Fil. 2).

3. Het opnemen van het kruis

We denken er verder aan dat Jezus zei: "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis dagelijks op en volge Mij (Lukas 9:23). En: "Wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn" (Lukas 14:27).
Er is bij ons allen een diepgewortelde liefde voor ons eigen leven. Als ik maar heb wat ik hebben wil, dan kan een ander mij niets schelen. Wat ik fijn vind, is beslissend. Hier komt echter een streep door te staan als we van Christus zijn en Hem volgen. Dan leren we nee te zeggen tegen ons eigen ik. Tegen onze zondige gedachten en opvattingen, en ook tegen onze eigen vrome gedachten over zalig worden.
Wil je de mensen vandaag aan de dag nog bereiken, dan moet je zoveel mogelijk het positieve over de Heere Jezus zeggen. Het Evangelie moet zoals op de reclame die via allerlei folders tot ons komt, aantrekkelijk zijn. De Heere Jezus praat de mensen niet naar de mond. Hij zegt bij voorbaat wat van hen verwacht wordt en wat ze nodig hebben. Mochten ze in de toekomst van Hem weggaan, omdat het tegenvalt, kunnen ze nooit zeggen: U hebt de waarheid niet gesproken. Ondanks deze eerlijke behandeling is Hij zeer gunnend. Hij stelt geen voorwaarden vooraf. Iedereen is welkom.

Calvijn onderscheidt in een prachtig hoofdstuk in de Institutie over het dragen van het kruis een innerlijke en een uiterlijke zijde. Onder het eerste verstaan we de afsterving van de oude mens. In het geloof houden we het ervoor dat onze oude mens eens en voorgoed met Christus gekruisigd is. En elke dag kruisigen we de zonden die we doen uit zwakheid. Ons leven is niet anders dan een "voortdurend sterven".
Onder de uiterlijke zijde verstaan we wat staat in onze tekst. Ieder die Jezus navolgt een kruis te dragen heeft. Onder ons is het een bekend gezegde: Ieder huis heeft zijn kruis. Te denken is aan ziekte, eenzaamheid of verdriet, zorgen over de kinderen, strijd tegen een karaktertrek of tegen een andere geaardheid.
Vooral denken we bij het dragen van een kruis aan de moeiten die ons overkomen vanwege ons geloof in de Heere Jezus Christus. In Europa en Nederland is vrijheid van godsdienst. Niemand zal ons doden, omdat we een christen zijn. Maar ook onder ons is er verzet tegen het Evangelie. Het kruisdragen draagt bij ons een ander karakter dan in landen waar de Islam of het communisme alles bepalend is.

Voor ieder is het kruis weer verschillend. Het wordt niet bepaald door toeval welk kruis wij te dragen krijgen. De Heere zoekt voor ieder van Zijn kinderen met de grootste zorg en

wijsheid zijn kruis uit. Hij weet precies welk kruis Hij het beste geven kan aan ieder van de Zijnen. Hij vergist Zich niet.
Hebt u vragen bij het kruis dat u draagt? De wegen van de Heere zijn voor u onbegrijpelijk. Waarom dit kruis en niet een ander? Denkt u dat uw kruis te zwaar is? Bezwijkt u onder de last van uw leven? Ga ermee tot de Heere. De Heere beproeft niet alleen. Met de beproeving geeft Hij de uitkomst. Een ander vindt van zichzelf dat alles voorspoedig gaat in het leven. U hoeft echter uw eigen kruis niet te maken. Vroeg of laat zal de Heere een kruis geven dat bij u past. Kan het niet zonder een kruis? Nee. Het hoort wezenlijk bij de navolging. De Heere doet ons de voetstappen drukken van Zijn Zoon. Hij maakt ons gelijk aan het beeld van Zijn Zoon.
Er is een overeenkomst tussen Christus en ons. Maar er is ook en verschil. Hij droeg Zijn kruis als Middelaar. Voor Hem was het een betalen van onze schuld. Hij droeg het helemaal alleen. En wij dragen ons kruis niet als een straf voor de zonde. Het kruis van de Heere Jezus was het grote (!) kruis. Het kruis dat wij dragen is vergeleken met Hem klein te noemen. We dragen het kleine kruis in het vertrouwen dat de Vader met ons is.

De splinters die van het kruis, die als een doorn in uw vlees drukken, doen pijn. Maar uw kruis draagt u achter Christus aan. U verkeert in de nabijheid van de Heere Jezus. U hebt gemeenschap met Hem. U betreedt geen onontgonnen terrein. Stap voor stap loopt u achter de Voorloper aan. Christus is al geweest daar waar u komt. Daarom hoeven we niet bang te zijn.

Het kruis is oefenmateriaal om ons te oefenen in de gemeenschap met Hem. Wij zijn zulke hoogmoedige mensen. Als het aan ons ligt, gaan we steeds onze eigen gang. De Heere oefent ons in de afhankelijk van Hem, zonder Wie wij niets kunnen doen. Hij houdt ons klein. Hij oefent ons in de kennis van onszelf en in de kennis van de Heere.
Zonder een kruis zouden we denken dat wij het allemaal wel kunnen. Het dragen van het kruis houdt ons gebedsleven levend en innig. Het kruis dat we dragen houdt ons wakker. Het verlevendigt het verlangen naar de toekomst. Het doet ons meer en meer zoeken de dingen die boven zijn, waar Christus is.

Werfkracht

Denkt u dat het niet lukt om Christus na te volgen? U bent niet aangewezen op uw eigen mogelijkheden. U mag putten uit de krachtbron die er bij de Heere Jezus is. Dan is het leven van een christen niet een leven waarin een ondraaglijke last moet worden gedragen. Voor Jezus was het een last. Maar voor ons hoeft dat het niet meer te zijn. Jezus spreekt dan ook over een opnemen (!) van het kruis. Een overgave van mijn wil aan Zijn wil.

Van de navolging van Christus gaat werfkracht uit. Buitenstaanders zullen eerder aangetrokken worden door uw andere manier van leven dan door onze aanpassing van het patroon van de wereld. Daarom hoor naar het woord van Jezus: "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader die in de hemelen is, verheerlijken (Matth. 5:16)".

De menswording van Christus! N.G.B. artikel 18 en 19

Ds. J.P. Nap

De Zoon van God Jezus Christus is waarlijk mens en waarlijk God. Zijn goddelijke natuur is beleden in art. 10. Over de menselijke natuur gaat het in art. 18. Over de onderlinge verhouding van de twee naturen van de Zaligmaker gaat art. 19.

Beloofd

De menswording van Christus is beloofd in het Oude Testament. Prof. dr. A.H. Edelkoort schreef over het Oude Testament als "de onvoltooide symfonie, die wacht op de meesterhand, die er het passende slot aan zal toevoegen". Art. 18 spreekt van de beloften die gedaan zijn 'aan de oudvaders'; dat zijn de oudtestamentische gelovigen. En ondanks veel ongeloof in Israël bleef de Heere Zijn volk met Zijn belofte opzoeken. Gen. 3:15

is de moeder van vele beloften. Uiteindelijk werd Christus ontvangen "in het lichaam der gelukzalige maagd Maria, door de kracht van de Heilige Geest, zonder mans toedoen". Zo was Hij ook gevrijwaard van erfzonde. Ook werd Hij mens met zowel een menselijk lichaam als een menselijke ziel. Om ze beide zalig te maken.

Bestreden

Velen aanvaarden de menswording van Christus niet. Is de Zoon van God in het vlees gekomen? Geen sprake van, zeggen zij. Denk aan de joden en de moslims. Denk ook aan velen binnen de kerk helaas. Ook al in de tijd van het Nieuwe Testament, zie 1 Joh. 4:2, 3.
Art. 18 bestrijdt de ketterij van de wederdopers. Volgens hun voorman Menno Simons is het godslasterlijk om te zeggen, dat Christus zich vermengd zou hebben met het zondige vlees van Adam. Volgens hem heeft Christus Zijn eigen vlees uit de hemel meegebracht en is Hij wel geboren uit de Vader, maar niet uit Maria. Hiermee heeft te maken een onderwaardering van het stoffelijke en ook van heel het aardse leven. Volgens de dopersen moeten ook de christenen een nieuwe en hemelse natuur hebben. Daarom leggen zij zo'n sterke nadruk op de heiligheid van de christen, en van de gemeente. Met als gevolg een fanatieke tuchtuitoefening. Zij hebben geen oog voor de blijvende verdorvenheid van de mens, ook van de christen, en voor het beloftekarakter van het heil.

Beleden

Het is dan ook van belang dat wij belijden dat Christus de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen, Fil. 2 en begin art. 18. Hij is aan de mensen gelijk geworden. Geworden uit het geslacht van Abraham en David, geworden uit de joden. Hij is "God, geopenbaard in het vlees", 1 Tim. 3:16. Het Woord is vlees geworden. En dat was noodzakelijk, want "ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde". Daarom sprak Luther: "Hoe dieper wij Christus in de natuur en in het vlees kunnen trekken, hoe troostrijker het voor ons is". Herkennen wij dit?

Immanuël

Deze vleesgeworden Christus is de Zoon van God. Zijn Naam is "God met ons". Zo is Hij dan één Persoon met twee naturen. Art. 19 gaat er op in hoe deze twee naturen met elkaar verenigd zijn. Het blijft evenwel een mysterie. Als Johannes schrijft, dat het Woord vlees is geworden, bedoelt hij niet dat het Woord in vlees is veranderd. Want dan zou van de goddelijkheid van Christus niets zijn overgebleven. Er is wel sprake van een vereniging van het Woord met het menselijk vlees, en je mag het zelfs een vereenzelviging noemen, maar wel is het Woord het Woord gebleven. Christus heeft een menselijk lichaam aangenomen. Zo zoeken wij met art. 19 de Schrift na te spreken.

In de geschiedenis

In boeken over de kerkgeschiedenis kunt u diverse meningen vinden, die er in de loop der eeuwen geweest zijn over de verhouding tussen Christus' goddelijke en menselijke natuur.
Eutyches (450 na Chr.) sprak van één natuur van Christus. Hij was bang om Zijn Godheid en mensheid uit elkaar te trekken. Die ene natuur noemde hij een god-menselijke natuur. Er is dan echter sprake van een vermenging, zoals wanneer je wijn in water mengt. In de praktijk kwam bij Eutyches het mens-zijn van Christus tekort.
Tegenover Eutyches stond Nestorius. Hij scheidde de twee naturen van Christus zo, dat hij over twee personen sprak, een goddelijke en een menselijke Persoon, zonder dat zij een eenheid vormen.
Hoewel we meestal niet veel op hebben met pausen, mag hier de naam van paus Leo de Grote met ere genoemd worden. Onder zijn leiding heeft het concilie van Chalcedon (451 na Chr.) zich als volgt uitgesproken over de verhouding van de menselijke en de goddelijke natuur van Christus: "onvermengd en onveranderd" (tegen Eutyches) en ook "ongedeeld en ongescheiden" (tegen Nestorius). In art. 19 vinden wij deze dingen terug, als er staat, dat de Persoon van de Zoon "onafscheidelijk verenigd en tezamen gevoegd" is met de menselijke natuur. En dat er niet twee Zonen zijn of twee Personen, maar twee naturen in één enige Persoon.

Nog nader bezien

Art. 19 zegt er nog bij: "doch elke natuur haar

onderscheiden eigenschappen behoudende". Naar Zijn goddelijke natuur blijft Christus ongeschapen. Hij vervult hemel en aarde en is overal tegenwoordig. Niet naar Zijn menselijke natuur (ook al meende Luther van wel), maar naar Zijn goddelijke natuur.
Als mens blijft Christus schepsel, met levensbegin en levenseind. Ook door Zijn opstanding werd Christus' lichaam niet vergoddelijkt en werd "de waarheid van Zijn menselijke natuur niet veranderd". Wel werd Zijn lichaam verheerlijkt.

De bedoeling

Het is niet de bedoeling, dat wij zullen zeggen: ik begrijp het. Ook niet het omgekeerde. Wel gaat het erom, dat wij belijden, dat Jezus Christus een geweldige Zaligmaker is. Aan het slot van art. 19 komt het nut voor het geloof ter sprake: Christus is waar God en waar mens. "Waar God om door zijn kracht de dood te overwinnen, en waar mens opdat Hij voor ons zou kunnen sterven uit zwakheid zijns vleses". Diepe woorden!

Geen mens kan die prijs der ziele, dat rantsoen, aan God in tijd noch eeuwigheid voldoen. Maar Christus heeft het volbracht. Hij heeft de toorn van God gedragen en weggedragen. Zo is Hij de ene Middelaar Gods en der mensen.

Gespreksvragen:

1. Christus is mens geworden. Maakt het wat uit, dat Hij geboren werd uit Israël of dat Hij (bijvoorbeeld) als Nederlander was geboren?
2. Heeft Christus alleen naar Zijn menselijke natuur geleden, of ook naar Zijn goddelijke? Waarom?
3. Het woord van Paulus in 1 Tim. 3:16 spreekt zowel over "verborgenheid" als over "geopenbaard". Door welke van de twee weet u zich het meest aangesproken, als het gaat om de twee naturen van Christus?
4. Wat nut u (om het eens op de wijze van de Heidelberger te vragen) het waar God zijn en het waar mens zijn van Christus?

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2005

Blz. 21: Mannenvereniging 'Tot de Wet en de Getuigenis' te Rotterdam-Overschie is opgeheven.
Blz. 27: Secretaris van de mannenvereniging te Lunteren is geworden: G. Jongbloed, Zilvervoslaan 22, 6741 BE Lunteren. Penningmeester van deze vereniging is: G. van Kempen, Boomakkerweg 13, 6741 DX Lunteren (verbeterd bericht).

Wilt u wijzigingen in het adresboekje doorgeven aan de nieuwe eerste secretaris (ds. J. van Dijk, Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede, tel. 0318-615597; e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl? Wilt u wijzigingen in het ledenbestand van uw vereniging doorgeven aan het Bondsbureau? Hartelijk dank voor uw medewerking!

Ds. T. van Bruggen

Wijzigingen adresboekje 2008

Op bladzijde 25: de Mannenvereniging "Boaz" te Veenendaal heeft een nieuwe penningmeester: G.J. Heykamp, Emmalaan 96, 3905 GS Veenendaal.
Op bladzijde 27: Voorzitter van de Mannenvereniging „Onderzoekt de Schriften" is dhr. M. van Meijeren, Clausstraat 28, 3473 JZ Zegveld.
Verder wil ik vragen:
a) alle wijzigingen die het adresboekje aangaan naar mij toe te sturen
b) als er wijzigingen zijn in het ledenbestand van uw Mannenvereniging, dan moet u die doorgeven aan het bondsbureau

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Jaargangen Hervormde Vaan

Door een van de leden van onze mannenverenigingen werd aan onze Bond aangeboden de nagenoeg complete jaargangen van de Hervormde Vaan uit de jaren 1977/2007. Het archief van de Bond is over deze jaren compleet. Reden waarom wij u in de gelegenheid stellen om in het bezit te komen van genoemde jaargangen. Als u belangstelling heeft kunt u rechtstreeks contact opnemen met degene die deze jaargangen beschikbaar heeft gesteld: de heer Willemsen, Oudelandsweg 40b te Woerden (postcode 3443 AC), telefoon 0348- 49 99 34.

Boekbespreking

Ds. C. den Boer (sam.), **Man en vrouw in bijbels perspectief**, 3e druk, uitg. Kok, Kampen 2007, 217 pag., prijs € 23,50.

De ondertitel van dit magistrale werk luidt: een bijbelstheologische verkenning van de man-vrouwverhouding met het oog op de gemeente. Het betreft een ongewijzigde herdruk van de uitgave uit 1985 en 1987 vanwege het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond. In het 'Ten Geleide' van P.J. Vergunst wordt uitdrukkelijk de jongere generatie (theologen) genoemd voor wie deze heruitgave kan helpen in de doordenking van de man-vrouwverhouding in de gemeente. Ds. C. den Boer, die destijds ook deel uitmaakte van de studiecommissie die dit boek voorbereidde, schrijft in een 'Woord vooraf' over de noodzaak van voortgaande bezinning. Zowel op het punt van de man-vrouwverhouding in de gereformeerde traditie, als op dat van de praktische invulling van bedieningen voor theologisch geschoolde vrouwen. Wat dat betreft wacht dit boek dus nog op een vervolg.
Intussen kan men als jongere en ook oudere in dit boek goed terecht. De visie is dat het ambt aan mannen is gegeven, maar dat er door vrouwen in de gemeente zeker ook taken zijn te verrichten. Het boek heeft een aangevulde literatuurlijst vanaf 1987. Het viel mij op dat de vrouwen, die destijds deel uitmaakten van de studiecommissie niet meer in deze heruitgave worden genoemd.
Een suggestie mijnerzijds: om (een deel van) dit boek te bespreken op een avond van de mannenvereniging.

JPN

Overlijdensberichten

In vol vertrouwen op zijn Heere en Heiland is uit ons midden heengegaan ons trouw en meelevend lid

HENDRIK LAMBERS

op de leeftijd van 87 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in hun verdriet.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging
„Naar Schrift en Belijdenis"

Vriezenveen, 26 maart 2008

In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen;
anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben;
Ik ga heen om u plaats te bereiden.
Johannes 14 : 2

In vertrouwen op zijn Heere en Heiland heeft de Heere op Zijn tijd uit ons midden weggenomen ons gewaardeerd lid en voorzitter

TEUNIS TANGHE

in de leeftijd van 80 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de jaren, die hij als lid in ons midden mocht zijn.
De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en allen, die hem lief en dierbaar waren.

Bestuur en leden
Mannenvereniging
Boaz te Hilversum

Hilversum, februari 2008

„Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen,
alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God"
Ps. 42 vers 2

Met droefheid namen wij kennis van het overlijden van ons trouwe lid

KORNELIS VAN DE BRAKE

op de leeftijd van 94 jaar.

Wij herinneren ons met dankbaarheid zijn trouw waarmee hij vanaf de oprichting met onze vereniging heeft meegeleefd, ook in de jaren dat hij niet meer de vergaderingen kon bijwonen.

De Heere vertrooste en sterke zijn familie met Zijn nabijheid.

Bestuur en leden van de Herv.
Mannenvereniging op G.G.

Nunspeet, maart 2008